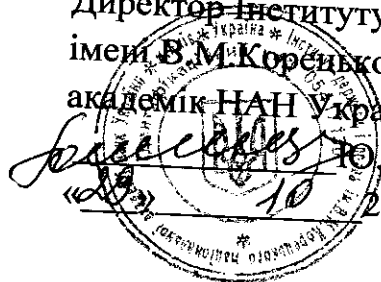

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
імені В. М. КОРЕЦЬКОГО**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту держави і права
імені В. М. Корецького НАН України
академік НАН України

С. Шемшученко
10 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Проблеми інформаційного права»

**підготовки здобувачів вищої освіти
на третьому (освітньо-науковому) рівні**

на здобуття ступеня: доктор філософії (PhD)

за спеціальністю: 081 – Право

галузі знань: 08 – Право

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
Інституту
від «*29*» *10* 2020 року,
протокол № *7*

КИЇВ – 2020

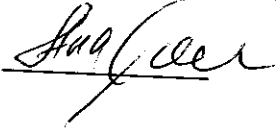
Розробник:

Т. А. Костецька, кандидат юридичних наук, доцент

Програма затверджена на засіданні відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

протокол № 5 від «29» 10 2019р.

Завідувач відділу

О. Ф. Андрійко

1 – Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна офіційна назва наукової установи	Інститут держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України
Повна назва навчальної дисципліни	Проблеми інформаційного права
Повна назва структурного підрозділу	відділ проблем державного управління та адміністративного права
Викладач	Т. А. Костецька, кандидат юридичних наук, доцент (4-й семестр).
Рівень вищої освіти	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Форма навчання	денна/заочна
Передумови для вивчення дисципліни	наявність освітнього ступеня магістр (ОКР-спеціаліст)
Рік, та семестр вивчення навчальної дисципліни	2-ий рік підготовки, 4-ий семестр
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Місце навчальної дисципліни в освітньо-науковій програмі	вибірковий компонент ОНП, цикл – професійної підготовки, (ВК-5)
Обсяг навчальної дисципліни	1 кредит ЄКТС/30 год., у тому числі, аудиторних занять: лекції -8 год, семінарські заняття - 4 год. з них: Самостійна робота-18 год.
Форма поточного та підсумкового контролю	залік
Інструменти, обладнання та програмне забезпечення	Опорний конспект лекцій з даної дисципліни, підручники та навчальні посібники, монографії, статті у фахових виданнях, інтернет-ресурси, нормативні акти вітчизняного законодавства, що регулюють відносини в сфері наукової діяльності.
Електронна адреса відділу/ номер телефону	viddil.publiclaw@gmail.com 278-58-53

2. Мета навчальної дисципліни: створення теоретико-правової основи для набуття аспірантами фундаментальних знань з основних понять, категорій та інститутів інформаційного права; сприяння узагальненню ними процесів розвитку інформаційних правовідносин, інформаційних ресурсів і технологій у сучасних умовах глобалізації та тенденцій правового їх забезпечення, а також формуванню інформаційної культури як складової правової культури; виявленню здатності аналізувати політико-правові засади формування, реалізації національної інформаційної політики з огляду на євроінтеграційні прагнення України, входження у світовий інформаційний простір та теперішні виклики гібридної інформаційної війни, що ведеться проти держави.

3. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

- 1) оскільки інформаційне право є комплексним правовим явищем, вивчення тематики навчальної дисципліни спирається на знання аспірантами понятійно-категоріального апарата конституційного, адміністративного, кримінального, цивільного і багатьох інших галузей права, права інтелектуальної власності; знання структури та методів наукового дослідження, отримані з дисципліни «Методологія, організація та технологія наукових досліджень»;
- 2) володіння навичками опрацювання наукових та нормативно-правових джерел інформаційного права
- 3) уміння аналізувати особливості функціонування інформаційних відносин, їх правового регулювання, реалізації інформаційних прав

4. Анотація навчальної дисципліни.

Предметом навчальної дисципліни є окремі компоненти комплексного складного явища – інформаційної сфери як об'єкта правового регулювання, методи її дослідження. Вивчаються основні наукові та нормативно-правові підходи до розуміння інформаційних правовідносин, інформації, її видів, інформаційних прав та інших категорій, інститутів інформаційного права. Аналізуються актуальні проблеми стану, перспектив розвитку, удосконалення інформаційного законодавства. З огляду на значимість для України у сучасний складний період державотворення особлива увага звертається на проблематику формування, реалізації, правового забезпечення інформаційної політики, в тому числі інформаційної безпеки.

5. Завдання (навчальні цілі) дисципліни: ознайомлення з провідними науковими підходами до розуміння національних інформаційних процесів, поглиблення знань аспірантів щодо основних тенденцій, існуючих проблемних питань правового регулювання інформаційних відносин, окремих інститутів, можливі шляхи їх розв'язання, значення державної інформаційної політики у цих процесах, і загалом - формування науковця, здатного до розуміння сучасних проблем національного інформаційного права.

6. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 - комунікація; 4 - автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	<i>Знати:</i> базові категорії і поняття інформаційного права: «інформація», «інформаційна сфера», «інформаційні відносини», «інформаційне законодавство» тощо	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді на семінарських заняттях, реферативні повідомлення</i>	10%
1.2.	<i>Знати:</i> проблемні питання становлення інформаційного права як науки і комплексного правового явища (міжгалузевого інституту, галузі права)	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді на семінарських заняттях, реферативні повідомлення</i>	10
1.3.	<i>Знати:</i> особливості правового регулювання окремих інститутів: видів інформації, їх правового режиму, реалізації інформаційних прав	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді на семінарських заняттях, реферативні повідомлення, модульна контрольна робота</i>	10
1.4.	<i>Знати:</i> особливості правового регулювання, принципи, напрямки структурні елементи, механізм здійснення державної інформаційної політики України в умовах європейської інтеграції і зовнішніх викликів	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді на семінарських заняттях, реферативні повідомлення</i>	10
2.1.	<i>Вміти</i> оперувати термінологією інформаційно-правової проблематики та застосовувати її в процесі наукової та практичної діяльності;	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді на семінарських заняттях, реферативні повідомлення</i>	5%
2.2.	<i>Вміти</i> аналізувати правові норми вітчизняного інформаційного на предмет їх відповідності міжнародно-правовим стандартам регулювання відповідних інформаційних відносин	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді на семінарських заняттях, реферативні повідомлення</i>	10
2.3.	<i>Вміти</i> використовувати здобуті знання при розробці пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Усні відповіді на семінарських заняттях, реферативні повідомлення</i>	10

3.1.	Брати участь в обговоренні актуальних питань регламентування інформаційних відносин у науково-практичних заходах, пов'язаних із його вдосконаленням; у наукових дискурсах обгрунтовано представляти власні теоретичні висновки, практичні пропозиції	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді на 10 семінарських заняттях, реферативні повідомлення	10
3.2.	Досліджувати міжнародно-правові стандарти, зарубіжний досвід регулювання інформаційних відносин шляхом участі в міжнародних науково-практичних заходах	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді на 10% семінарських заняттях, реферативні повідомлення	10%
4.1.	Здатність до самостійного вивчення актуальної проблематики правового регулювання в інформаційній сфері, аналізу здійснення інформаційної політики її суб'єктами	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді на 10% семінарських заняттях, реферативні повідомлення	10%
4.2.	Здатність застосовувати новітні інформаційно-комунікаційні технології (в т.ч. соціальні мережі) у дослідженні основних тенденцій функціонування інформаційних відносин, в обговоренні законопроектів інформаційного законодавства	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усні відповіді на 5 семінарських заняттях, реферативні повідомлення	5

7. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)											
ПРН-1 Знати основні теоретичні та концептуальні підходи щодо розуміння основних категорій і понять інформаційного права, демонструючи системний науковий світогляд та правовий кругозір.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-2 Вміти застосовувати нові цілісні знання з інформаційно-правової проблематики у науково-дослідній та	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

практичній діяльності.													
ПРН-3 Вміти формулювати переконливі аргументи на підтвердження наукових гіпотез.													
ПРН-4 Уміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження з проблем інформаційного права, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя, національної чи світової духовної культури.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-5 Критично оцінювати нові тенденції розвитку науки інформаційного права оцінювати їх потенціал, та генерувати нові ідеї.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-6 Вміти застосовувати концептуально-методологічні знання про сутність природних і суспільних явищ для аналізу проблем в інформаційній галузі	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-7 Вміти генерувати нові наукові ідеї, визначати основні проблеми вітчизняного та міжнародного законодавства, формулювати мету та завдання власного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.	+	+	+	+	+	+	+	+					+
ПРН-8 Здатність презентувати українською мовою як усно, так і письмово, результати власного наукового дослідження на основі знання мовних норм і мовної організації наукових текстів.	+	+	+			+	+						+
ПРН-9 Здатність вільно вести іноземною мовою професійний діалог з науковою спільнотою в певній галузі наукової та /або професійної діяльності, здійснювати презентацію свого власного наукового дослідження на міжнародних наукових конференціях, семінарах.	+	+	+						+	+			
ПРН-10 Уміння кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях та тезах, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.						+	+	+					
ПРН-11 Вміти самостійно формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері.												+	+
ПРН-12 Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел; оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.										+	+		
ПРН-13 Дотримуватися основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний вибір у морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній сфері діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

ПРН-14 Володіти методами діагностики рівня компетентності (навченості, вихованості, ціннісної позиції) студентів; методами й методиками моніторингу якості знань студентів для аналізу освітнього процесу, його корекції та зміни; вміти розробляти і викладати навчальні дисципліни у ЗВО, застосовувати сучасні освітні технології та методики.						+	+	+						
ПРН-15 Здатність до постійного самовдосконалення та саморозвитку.						+	+	+	+	+	+	+	+	+

8. Форми оцінювання аспірантів

Система оцінювання знань аспірантів з кожної дисципліни включає поточний (у випадку визначення лише одного модуля), модульний та семестровий контроль знань, оцінювання результатів практики.

- *Поточний контроль* здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять.
- *Модульний контроль* проводиться з урахуванням даних поточного контролю за відповідний модуль і має на меті оцінку результатів знань аспіранта після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.
- *Семестровий контроль* проводиться у формі екзамену чи заліку, визначених робочим навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

На початку вивчення відповідної дисципліни аспіранта повідомляють про наявність робочої навчальної програми, про кількість змістових модулів, зміст, форми проведення поточного (модульного) контролю та критерії їх оцінювання. При *поточному* контролі *оціню* підлягають: рівень знань, умінь і навичок аспірантів, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; результати виконання тестів тощо (максимальний бал -60).

Аспірант, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав ЗМ), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Аспіранту, який не набрав прохідного мінімуму, за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання спеціальних тестів/контрольної роботи підвищеної складності, за виконання яких можна набрати до 40 балів. У випадку проведення поточного контролю комісією складність тестових чи контрольних завдань може бути підвищена і оцінюється до 50 балів.

Аспірант не допускається до складання заліку, якщо кількість балів, одержаних за змістові модулі (поточний контроль) упродовж семестру разом з максимально можливою кількістю балів, набраних на екзамені (заліку), в сумі не перевищуватиме 49 балів. Семестровий контроль у формі *заліку* - підсумкова кількість балів з дисципліни (*максимум 100 балів*) визначається з урахуванням балів отриманих під час заліку (максимальний бал - 40) та балів, отриманих за змістовні модулі (загальна сума балів, яку набрав аспірант за семестр). У відомості обліку успішності з навчальної дисципліни проставляються зведені дані за 100-бальною шкалою, за

національною шкалою („зараховано”, „не зараховано”) та за шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, FX, F).

Таблиця відповідності шкали оцінювання

Оцінка за 100-бальною шкалою Інституту	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення
90 – 100	відмінно	A	Аспірант повністю оволодів програмою навчальної дисципліни, вільно оперує категоріальним апаратом; дає послідовні, чіткі і логічно побудовані відповіді на основні та додаткові питання; демонструє обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; аргументовано використовує їх, уміє застосовувати матеріал для винесення власних суджень.
80 – 89	добре	B	Аспірант достатньо повно оволодів програмою навчальної дисципліни, проте у відповідях допускає несуттєві неточності; з незначними помилками демонструє розуміння основоположних теорій і фактів та вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між ними; вільно оперує понятійним апаратом з несуттєвими неточностями.
65 – 79		C	Аспірант в цілому оволодів програмою навчальної дисципліни, проте при викладенні деяких питань (усно чи письмово) не вистачає достатньої глибини аргументації при оцінці наукових фактів, процесів, явищ, подій; оперує понятійним апаратом, допускаючи окремі неточності.
55 – 64	задовільно	D	Аспірант не в повному обсязі оволодів програмою навчальної дисципліни; матеріал викладає без глибокого осмислення, аналізу, порівняння та узагальнення. Фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає матеріал при усних або письмових відповідях.
50 – 54		E	Аспірант показує мінімально достатній рівень знань з дисципліни. У відповідях (усних чи письмових) допускає суттєві помилки та не може критично оцінити наукові факти, явища, події.
35 – 49	незадовільно	FX	Аспірант не володіє програмою навчальної дисципліни; дає неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання.
1 – 34	неприйнятно	F	Аспірант показує неприйнятний рівень володіння програмою навчальної дисципліни.

Екзамен і залік вважається не зданими, якщо сумарна кількість балів з дисципліни не перевищує 49 балів.

- підсумкове оцінювання: залік

	ЗМ1	ЗМ2	залік	Підсумкова оцінка
Максимум	30	30	40	100

9. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять та самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль .			
Тема 1. Теоретичні проблеми інформаційного права як науки і комплексної галузі права	2		4
Тема 2. Джерела інформаційного права: системні проблеми інформаційного законодавства		2	4
Тема 3. Інформація як визначальна категорія інформаційного права	2		2
Тема 4. Право на інформацію як інститут інформаційного права	2		2
Тема 5. Доступ до інформації: актуальні проблеми реалізації			2
Тема 6. Правове регулювання інформації з обмеженим доступом		2	2
Тема 7. Актуальні проблеми сучасної державної інформаційної політики	2		2
Модульна контрольна робота			
<i>Всього</i>			
<i>Разом</i>	8	4	18

ПЛАН ЛЕКЦІЙ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ АСПІРАНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

Тема 1. Теоретичні проблеми інформаційного права як науки і комплексної галузі права

Лекція (2 год.)

1. Предмет і методи дослідження правових явищ в інформаційній сфері.
2. Інформаційна сфера як об'єкт правового регулювання.
3. Інформаційне право як комплексна галузь і юридична наука.
4. Система інформаційного права.

Питання для самостійної роботи (4 год.):

1. Місце інформаційного права в системі права України.
2. Роль інформаційного права в сучасному інформаційному суспільстві.
3. Співвідношення інформаційно-правових норм та інститутів з галузями права України

Тема 2. Джерела інформаційного права: системні проблеми інформаційного законодавства

Семінарське заняття (2 год.)

1. Система джерел інформаційного права.
2. Теоретичні проблеми удосконалення інформаційного законодавства.
3. Основні підходи до кодифікації інформаційного законодавства.

Питання для самостійної роботи (4 год.)

1. Державний комітет телебачення і радіомовлення України, як центральний орган виконавчої влади з формування та реалізації державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, в інформаційній та видавничій сферах.
2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері інтелектуальної власності.
3. Служба безпеки України як орган, що забезпечує формування та здійснення державної політики у сфері захисту інформації з обмеженим доступом.
4. Національна рада України з питань телебачення та радіомовлення.

Тема 3. Інформація як визначальна категорія інформаційного права

Лекція (2 год.)

1. Основні наукові концепції поняття інформації, інформаційних правовідносин як наукової та юридичної категорії.
2. Концепція інформації, інформаційних ресурсів та їх видів у чинному законодавстві.
3. Носії інформації: роль та значення у правовідносинах, проблеми трактування.

Питання для самостійної роботи (2 год.)

1. Види суб'єктів інформаційних правовідносин.
2. Держава як суб'єкт інформаційних правовідносин.
3. Фізична особа як суб'єкт інформаційних правовідносин.
4. Юридичні особи як суб'єкти інформаційних правовідносин.
5. Суспільство як суб'єкт інформаційних відносин.

Тема 4. Право на інформацію як інститут інформаційного права

Лекція (2 год.)

1. Право на інформацію та його складові в теорії інформаційного права.
2. Роль інформаційного законодавства в реалізації права на інформацію.
3. Сучасні проблеми нормативно-правового забезпечення реалізації права на інформацію.

Питання для самостійної роботи (2 год.)

1. Право на збирання, зберігання, використання і поширення інформації. Виключення з цього права. Право на свободу думки і слова.
2. Право на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. Виключення з цього права.
3. Способи вирішення правової колізії між захистом права особи на особисту таємницю та іншими інформаційними правами суспільства та громадянина на інформацію.
4. Право на спростування недостовірної інформації, право на відповідь та інші інформаційні права, пов'язані з захистом честі, гідності та ділової репутації особи.

Тема 5. Доступ до інформації: актуальні проблеми реалізації

Колоквіум (2 год.)

1. Проблеми визначення поняття, змісту доступу до інформації як правової категорії.
2. Основні підходи до розуміння підстав обмеження доступу до інформації.
3. Відповідність норм вітчизняного законодавства міжнародно-правовим стандартам доступу до інформації.

Тема 6. Правове регулювання інформації з обмеженим доступом

Семінарське заняття (2 год.)

1. Методологічні засади дослідження проблематики інформації з обмеженим доступом.

2. Інформація з обмеженим доступом як предмет дослідження в юридичній науці.
3. Напрями підвищення ефективності вітчизняного законодавства в сфері захисту інформації з обмеженим доступом.

Питання для самостійної роботи (2 год.)

1. Правовий режим комерційної таємниці.
2. Правовий режим лікарської таємниці.
3. Правовий режим державної таємниці.
4. Правовий режим таємниці особистого життя фізичної особи.

Тема 7. Актуальні проблеми сучасної державної інформаційної політики

Лекція (2 год.)

1. Методологічні основи дослідження державної інформаційної політики.
2. Поняття і методи аналізу правового забезпечення державної інформаційної політики.
3. Актуальні питання державної інформаційної політики у сфері європейської інтеграції.

Питання для самостійної роботи (1 год.)

1. Основні напрями державної інформаційної політики.
2. Органи що здійснюють державне регулювання інформаційних відносин в Україні

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ

1. Предмет і методи дослідження правових явищ в інформаційній сфері.
2. Інформаційна сфера як об'єкт правового регулювання.
3. Інформаційне право як комплексна галузь і юридична наука.
4. Система інформаційного права.
5. Система джерел інформаційного права.
6. Теоретичні проблеми удосконалення інформаційного законодавства.
7. Основні підходи до кодифікації інформаційного законодавства.
8. Генеза досліджень інформаційних правовідносин.
9. Основні підходи до розуміння інформаційних правовідносин.
10. Сучасні теорії об'єкта інформаційних правовідносин.
11. Основні наукові концепції поняття інформації, інформаційних правовідносин як наукової та юридичної категорії.
12. Концепція інформації, інформаційних ресурсів та їх видів у чинному законодавстві.
13. Носії інформації: роль та значення у правовідносинах, проблеми трактування.
14. Право на інформацію та його складові в теорії інформаційного права.
15. Роль інформаційного законодавства в реалізації права на інформацію.
16. Сучасні проблеми нормативно-правового забезпечення реалізації права на інформацію.
17. Проблеми визначення поняття, змісту доступу до інформації як правової категорії.
18. Основні підходи до розуміння підстав обмеження доступу до інформації.
19. Відповідність норм вітчизняного законодавства міжнародно-правовим стандартам доступу до інформації.
20. Щодо формування принципово нового підходу в європейському міжнародному праві до розуміння сучасних ЗМІ.
21. Проблемні питання визначення ЗМІ у чинному законодавстві України.
22. Про співвідношення понять: «ЗМІ» та «засоби масової комунікації».
23. Методологічні засади дослідження проблематики інформації з обмеженим доступом.

24. Інформація з обмеженим з доступом як предмет дослідження в юридичній науці.
25. Напрями підвищення ефективності вітчизняного законодавства в сфері захисту інформації з обмеженим доступом.
26. Методологічні основи дослідження державної інформаційної політики.
27. Поняття і методи аналізу правового забезпечення державної інформаційної політики.
28. Актуальні питання державної інформаційної політики у сфері європейської інтеграції.
29. Сучасні підходи до формування концепції інформаційної безпеки.
30. Про методологію визначення її складових елементів.
31. Актуальні питання визначення шляхів удосконалення інформаційної безпеки.
32. Інформаційна політика Європейського Союзу щодо побудови інформаційного суспільства.
33. Інформаційна політика ООН.

9. Рекомендовані джерела:

Нормативна база

1. Конституція України: 28 червня 1996 р. (з наступними змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Окинавская Хартия глобального информационного общества від 22 липня 2000 р. № 998-163 / [Okinawa Charter on Global Information Society] // Дипломатический вестник. – 2000. – № 8. – С. 51–56.
3. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28 січня 1981 р. // Офіц. вісн. України. 2011. № 1, № 58, С. 701.
4. Конвенция о доступе к информации, участии общественности в процессе принятия решений и доступе к правосудию по вопросам, касающимся окружающей среды [Орхусская конвенция] [Электронный ресурс] (Орхусс, Дания, 25 июня 1998 года) – Режим доступа: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/orhus.shtml
5. Конвенция о международном праве опровержения. (Резолюция 630 (VII) Генеральной Ассамблеи от 16 декабря 1952 года) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://un.by/documents/humrights/infofree/>
6. Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність 2001 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_575
7. Конвенция Совета Европы о доступе к официальным документам (Принята Комитетом Министров 27 ноября 2008 г. на заседании заместителей Министров иностранных дел № 1042-бис) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.medialaw.ru/laws/other_laws/european/conv-ofic-2008.htm
8. Резолюція ООН «Використання інформаційно-комунікаційних технологій з метою розвитку» від 4 березня 2003 р. № A/RES/57/295 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://daccess-dds-pu.un.org/doc/UNDOC/GEN/N02/561/01/PDF/N0256101.pdf?OpenElement> – Назва з екрану
9. Декларация принципов «Построение информационного общества – глобальная задача в новом тысячелетии» Международный документ от 12 декабря 2003 р. № 995_c57 (Женева, 2003 – Тунис – 2005 // http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_c57
10. Закон України "Про інформацію" / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - № 32. – с. 1480. – ст. 313.

11. Закон України "Про Національну програму інформатизації" / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1998. – № 27-28. – ст. 181.
12. Закон України «Про доступ до публічної інформації» // Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – ст.314.
13. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1991. – № 1. – ст. 1.
14. Закон України «Про захист персональних даних» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – ст. 481.
15. Закон України «Про науково-технічну інформацію» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 33. – ст. 345.
16. Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» / Верховна Рада України // Відомості Верховної ради України. – 1994. – № 15. – ст. 86.
17. Закон України «Про національну безпеку України» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.241
18. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – ст.102.
19. Закон України «Про електронний документ та електронний документообіг» / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – ст. 275.
20. Інструкція про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять службову інформацію, затв. пост. Кабміну України від 27.II 1998. — № 1893 // Офіційний вісник України. — 1998. — № 48. — Ст. 1764 із змінами від 07.09.2011
21. Доктрина інформаційної безпеки України, затвер. Радою національної безпеки і оборони України від 29.12.1916 р., введена в дію Указом Президента України від 25.02.2017 р. № 47/2017, URL: http://zakononline.com.ua/documents/show/385271__385336#n12
22. Рекомендації парламентських слухань від 18 червня 2014 р. на тему: "Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні", схвалені пост. Верховної Ради України від 3 лип. 2014 р. /№ 1565-VII/.
23. Рекомендації парламентських слухань на тему: "Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України" від 31.03.2016 р., № 1073-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 17. Ст.191.
24. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні : Розпорядження Кабінет Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/386-2013->

Основні:

1. Костецька Т.А. Інформаційне право України: навчальний посібник / Київ: КНТЕУ, 2009.- 170 с
2. Марущак А.І. Інформаційне право: доступ до інформації: навчальний посібник - К.: КНТ, 2007.- 532 с.
3. Баранов О.А. Правове забезпечення інформаційної сфери: теорія, методологія і практика: монографія - Київ: Едельвейс, 2014. - 434 с.
4. Беляков К. І. Інформатизація в Україні: проблеми організаційного, правового та наукового забезпечення: [монографія] / Костянтин Іванович Беляков. – К.: Вид-во «КВІЦ», 2008. – 576 с.: іл.

5. Твердохліб О.С. Інформаційна політика України: концептуальні засади становлення та перспективи розвитку : монографія. Київ : ПІК ДСЗУ, 2019. 239 с. 594
6. Харенко О.В. Поняття «інформація» в юридичній науці та законодавстві України . - Часопис Київського університету права. – 2014, № 3.

Додаткові:

7. Антонюк В.В. Організаційно-правові засади формування та реалізації державної політики інформаційної безпеки України : дис. ... канд. н. з державного управління. Київ, 2017. 218 с
8. Біленчук П.Д., Борисова Л.В., Неклонський І.М., Собина В.О. Правові засади інформаційної безпеки України : монографія. Харків, 2018. 289 с.
9. Бурило Ю.П. Правове регулювання інформаційної діяльності у сфері господарювання : автореф. дис. ... д-ра юрид. н. за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Київ, 2014. 36 с.
10. Головка О.М. Інформаційно-правова політика України у сфері безпеки людини у медіапросторі : дис. ... канд. юрид. н. за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Київ, 2018.
11. Головка О.М. Право людини на безпечне інформаційне середовище в контексті природних прав людини // Правова інформатика. 2014. № 4 (44). С. 79–85.
12. Діордіца І.В. Поняття та зміст національної системи кібербезпеки. URL: <http://goal-int.org/ponyattyata-zmist-nacionalnoi-sistemi7-kiberbezpeki>
13. Гордієнко С.Г. Інформаційне право і право інтелектуальної власності: проблеми співвідношення // Часопис Київського університету права. – 2014. Вип.1.
14. Забара І.М. Свобода інформації: сучасний концептуальний підхід у науці міжнародного права // Правова інформатика. № 1(45), 2015. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/15zimnmp.pdf>
15. Забезпечення інформаційної безпеки держави: підруч. / за заг. ред. О.А. Семченка та В.М. Петрика. Київ : ДНУ, 2015. 672 с.
16. Зозуля О.С. Державне управління забезпеченням інформаційної безпеки України в умовах інформаційно-психологічного протиборства : дис. ... канд. н. з держ. упр. Київ, 2017. 251 с
17. Інтеграція України в Європейський інформаційний простір: виклики та завдання // Моногр. За заг.ред.Пазюка А.В. – К., 2014.
18. Кирилук О.В. Міжнародно-правове забезпечення розвитку глобального інформаційного суспільства) : дис. ... канд. юрид. н. за спеціальністю 12.00.11 – міжнародне право. Київ, 2016. 247 с
19. Корнеєва Т. Права людини в інформаційному суспільстві. Комунікаційні права: четверте покоління прав людини / ред. проф. В.С. Калашник. Харків : 2002. 992 с.
20. Костецька Т.А. Право на інформацію в системі конституційних прав людини// Часопис Київського університету права.- , 2008.- №3.
21. Костецька Т.А. Джерела інформаційного права України: поняття, система, особливості // Часопис Київського університету права , 2007.- №3
22. Костецька Т.А. Категоріально-понятійні аспекти чинного законодавства України у сфері інформаційних відносин // Альманах права. Праворозуміння та правопорядок: від теорії до практики. К., 2011
23. Костецька Т.А. Конституційно-правове регулювання інформаційних прав : деякі

- термінологічні аспекти //Часопис Київського університету права. – 2013. Вип.3.
24. Костецька Т.А. Конституційно-правовий аналіз функціонування інформаційної сфери громадянського суспільства» //монографія: Сучасні інститути держави і права: актуальні питання теорії та практики: колективна монографія. За заг. ред.Бошицького Ю.Л. Львів, 2015;
 25. Крегул І.Ю. Співробітництво України з міжнародною організацією ЮНЕСКО у сфері правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні: дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. - К., 2012.
 26. Кузенко Л.В. Правове регулювання права громадян на інформацію в сфері державного управління : дис. ... канд. юрид. н. за спеціальністю 12.00.07 – теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Харків, 2003. 173 с.
 27. Кушакова-Костицька Н.В. Право на інформацію в інформаційну епоху (порівняльне дослідження) : монографія. Київ : Логос, 2018. 271 с.
 28. Лисенко О.О. Правовий захист суспільства від шкідливої інформації : автореф. дис. ... канд. юрид. н. за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Харків, 2011. 20 с.
 29. Проблеми інформаційного законодавства України в сфері створення, поширення та використання інформації та шляхи їх вирішення : аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/1189>
 30. Рудник Л.І. Право на доступ до інформації : дис. ... канд. юрид. н. за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Київ, 2015. 247 с.
 31. Селезньова О. Предмет інформаційного права: теоретичний аналіз// Підприємництво, господарство і право.- К.: 2011.- № 6.
 32. Селезньова О. Норми інформаційного права: онтологічні засади //Підприємництво, господарство і право.- К.: 2010.- № 8.
 33. Серьогін В.О. Право на недоторканність приватного життя у конституційно-правовій теорії та практиці : монографія. Харків : ФІН», 2010. 608 с.
 34. Сопілко І.М. Правові засади державної інформаційної політики України : автореф. дис. ... д-ра юрид. н. за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Київ, 2014. 38 с
 35. Соснін О. Передумови формування в Україні інформаційного права //Право України. – 2005. - № 11.
 36. Шемчук В.В. Зарубіжний досвід забезпечення інформаційної безпеки держави // Порівняльне-аналітичне право. 2019. Вип. № 2. С. 188–191.